

Białystok, 16 czerwca 2026 r.

Recenzja

osiągnięć naukowych dr. Artura Trubalskiego, w tym monografii naukowej pt. „Akty urzędowe Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w Konstytucji RP z 1997 roku. Teoria i praktyka ustrojowa”, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2025, ss. 314, ISBN: 978-83-8277-290-6,

**jak również jego aktywności naukowej,
przygotowana dla celów postępowania habilitacyjnego uruchomionego w następstwie powołania mnie na recenzentkę przez Radę Doskonałości Naukowej**

Wykonując uchwałę nr 13.2026 Rady Dyscypliny Nauki Prawne Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 16 kwietnia 2026 r. w sprawie powołania mnie w charakterze recenzentki w skład Komisji Habilitacyjnej w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki prawne wszczętego na wniosek dr. Artura Tomasza Trubalskiego, w związku z art. 221 ust. 5 i 8 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tekst jedn. - Dz.U. z 2023 r., poz. 742 z późn. zm.), przedkładam ocenę osiągnięć naukowych Habilitanta i jego aktywności naukowej określonych w art. 219 ust 1 tej ustawy.

1. Podstawowe dane o Habilitancie

Dr Artur Tomasz Trubalski jest absolwentem dwóch kierunków studiów magisterskich na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. W grudniu 2004 roku uzyskał tytuł magistra politologii na Wydziale Politologii UMCS, broniąc pracę pt. „Sejmik Województwa Lubelskiego w latach 1990–2002” (promotor: dr hab. Stanisław Michałowski, prof. UMCS). Następnie ukończył studia prawnicze na Wydziale Prawa i Administracji UMCS, gdzie w lipcu 2007 roku uzyskał tytuł magistra prawa, broniąc

pracę pt. „Skarga na czynności komornika” (promotor: prof. dr hab. Mieczysław Sawczuk). Interdyscyplinarne wykształcenie łączące nauki prawne z naukami o polityce stanowi wyraźny atut Kandydata i znajduje odzwierciedlenie w jego podejściu badawczym, w którym analiza dogmatycznoprawna jest konsekwentnie uzupełniana o perspektywę ustrojowo-politologiczną.

Stopień doktora nauk prawnych Kandydat uzyskał uchwałą Rady Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 26 lutego 2016 roku. Rozprawa doktorska nosiła tytuł „Prawnoustrojowa koncepcja i mechanizmy prawne implementacji prawa Unii Europejskiej do krajowego systemu prawnego Rzeczypospolitej Polskiej” i była przygotowana pod kierunkiem dr. hab. Ryszarda Mojaka, prof. UMCS. Recenzentami rozprawy byli prof. dr hab. Jerzy Jaskiernia oraz prof. dr hab. Marian Grzybowski. Rozprawa ta, opublikowana w 2016 roku przez Wydawnictwo C.H. Beck jako monografia pt. „Prawne aspekty implementacji prawa UE do systemu prawnego RP”, stanowiła punkt wyjścia dla dalszych badań naukowych Kandydata.

Z przesłanej dokumentacji wynika, że kandydat nie ubiegał się uprzednio o nadanie stopnia doktora habilitowanego.

Po uzyskaniu stopnia doktora Kandydat podjął pracę akademicką. W roku akademickim 2016/2017 był zatrudniony jako adiunkt w Wyższej Szkole Stosunków Międzynarodowych i Komunikacji Społecznej w Chełmie. Od 1 października 2017 roku jest zatrudniony jako adiunkt na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Rzeszowskiego, gdzie prowadzi nieprzerwanie działalność naukową i dydaktyczną. Równolegle z pracą akademicką, od kwietnia do września 2019 roku pełnił funkcję głównego specjalisty ds. administrowania procesem prowadzenia badań naukowych w Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, a od czerwca 2021 do lutego 2022 roku był głównym specjalistą w zespole badawczym Instytutu De Republica. Warto podkreślić, że od wielu lat Kandydat wykonuje nieprzerwanie zawód radcy prawnego, co stanowi istotny element jego tożsamości naukowej i wyraźnie wpływa na praktyczny wymiar prowadzonych badań.

Na tym etapie recenzji należy stwierdzić, że wielość miejsc zatrudnienia wypełnia przesłankę wykazania się Habilitanta istotną aktywnością naukową w więcej niż jednej uczelni lub jednostce naukowej.

2. Informacje o obowiązujących przepisach prawa na dzień wszczęcia postępowania w sprawie o nadanie stopnia doktora habilitowanego, w tym obowiązujących kryteriach oceny

Habilitant złożył wniosek o przeprowadzenie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dniu 20 stycznia 2026 roku. Do przeprowadzenia tego postępowania mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tekst jedn. - Dz.U. z 2023 r., poz. 742 z późn. zm., dalej: ustawa), w tym art. 219 tego aktu prawnego.

Zgodnie z art. 219 ust. 1 pkt 1 oraz pkt 2 lit. a) ustawy stopień doktora habilitowanego nadaje się osobie, która mając stopień doktora, posiada w dorobku osiągnięcia naukowe albo artystyczne, stanowiące znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny, w tym co najmniej monografię naukową wydaną przez wydawnictwo, które w roku opublikowania monografii w ostatecznej formie było ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. a. Ponadto habilitant powinien wykazywać się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej, co wynika wprost z art. 219 ust. 1 pkt 3 ustawy.

Z przedstawionej dokumentacji wynika, że osiągnięciem naukowym stanowiącym znaczny wkład w rozwój dyscypliny naukowej, uzasadniającym ubieganie się przez Habilitanta o stopień doktora habilitowanego, jest monografia pt. „Akty urzędowe Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w Konstytucji RP z 1997 roku. Teoria i praktyka ustrojowa”, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2025, ss. 314. Opracowanie to zostało opublikowane przez wydawnictwo znajdujące się w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podst. art. 267 ust. 2 pkt 2 lit a). Habilitant spełnia zatem również warunek z art. 219 ust 1 pkt 2 lit. a) tej ustawy. Do oceny pozostaje ustalenie, czy wspomniane osiągnięcie stanowi „znaczny wkład” w rozwój dyscypliny nauki prawne.

3. Ocena osiągnięcia naukowego, o którym stanowi art. 219 ust. 1 pkt 2 ustawy

Zgodnie z art. 219 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, osiągnięcie naukowe stanowiące podstawę postępowania habilitacyjnego może mieć formę monografii naukowej. Dr Artur Trubalski jako

osiągnięcie habilitacyjne wskazał jednotomową monografię naukową wydaną przez Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego w 2025 roku, licząca 314 stron.

Pod względem formalnym monografia spełnia wymogi stawiane publikacjom habilitacyjnym. Jest dziełem samodzielnym, wydanym przez Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, które figuruje w wykazie wydawnictw naukowych prowadzonym przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego (obecnie Ministra Nauki). Spełniony jest tym samym jeden z ustawowych wymogów formalnych stawianych monografii stanowiącej osiągnięcie habilitacyjne, wynikający z art. 219 ust. 1 pkt 2 w zw. z przepisami wykonawczymi – monografia ukazała się nakładem wydawnictwa ujętego na liście ministerialnej, co potwierdza jej osadzenie w systemie oceny jakości naukowej obowiązującym w Polsce. Praca powstała po uzyskaniu stopnia doktora nauk prawnych w 2016 roku, co wpisuje się w logiczny rozwój kariery naukowej Kandydata. Temat monografii nie pokrywa się z tematyką rozprawy doktorskiej, która dotyczyła implementacji prawa Unii Europejskiej do systemu prawnego RP, co oznacza, że Kandydat wykazał zdolność do podjęcia nowego, samodzielnego problemu badawczego. Wskazane osiągnięcie zostało prawidłowo wyodrębnione i spełnia kryteria prawne stawiane przez obowiązujące przepisy.

Przedmiotem monografii są akty urzędowe Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej analizowane na tle Konstytucji RP z 2 kwietnia 1997 roku. Kandydat przyjmuje szerokie rozumienie pojęcia „akt urzędowy”, obejmujące nie tylko akty prawne *sensu stricto* (rozporządzenia, zarządzenia, postanowienia, rozporządzenia z mocą ustawy), lecz również czynności urzędowe nieposiadające ściśle prawnej formy pisemnej, lecz wywołujące skutki prawne lub polityczno-ustrojowe. Tak określony przedmiot badań wykracza poza tradycyjne ujęcia doktrynalne, które koncentrowały się na aktach prawnych podlegających lub niepodlegających kontrasygnacie, pomijając tę drugą, trudniejszą analitycznie kategorię.

Wybór tematu jest uzasadniony pięcioma przesłankami wskazanymi przez Kandydata, które recenzentka uznaje za przekonujące. Po pierwsze, pozycja ustrojowa Prezydenta RP w Konstytucji z 1997 roku ukształtowana została w sposób niejednoznaczny, stanowiąc kompromis między rozwiązaniami wywodzonymi z systemu kanclerskiego i prezydenckiego, co samo w sobie może generować trwałe napięcia interpretacyjne. Po drugie, dotychczasowe piśmiennictwo nie wypracowało

systematycznej, całościowej analizy katalogu aktów urzędowych prezydenta obejmującej jednocześnie wymiar historyczny, dogmatyczny i empiryczny. Po trzecie, praktyka ustrojowa ostatnich lat – obejmująca spory o legalność mianowań sędziowskich, kontrowersje wokół kontrasygnaty i próby poddania prerogatyw prezydenta kontroli sądowej – nadała tej problematyce nowy, pilny wymiar praktyczny. Po czwarte, dotychczasowy dorobek nauki prawa konstytucyjnego w zakresie aktów urzędowych prezydenta miał w przeważającej mierze charakter teoretyczny, bez pogłębionej analizy empirycznej. Po piąte, wieloletnia praktyka radcy prawnego pozwoliła Kandydatowi na identyfikację problemów proceduralnych, które umknęłyby badaczowi operującemu wyłącznie w obszarze doktryny.

Tezy badawcze i cele pracy

Podstawowa teza badawcza monografii zakłada, że faktyczny charakter aktów urzędowych prezydenta wyznaczany jest w istotnej mierze przez praktykę ustrojową, która – zwłaszcza w ostatnich latach – prowadziła do napięć między normą konstytucyjną a działaniem politycznym. Teza ta osadzona jest w szerszym założeniu, że w systemie konstytucyjnym RP doszło do zjawiska, które Kandydat określa jako prymat praktyki ustrojowej nad prawem – sytuacji, w której argumenty polityczne wyprzedziły argumenty prawne w rozstrzyganiu sporów kompetencyjnych między organami władzy.

Teza uzupełniająca zakłada, że faktyczna praktyka ustrojowa doprowadziła do postrzegania aktów urzędowych prezydenta w sposób dotychczas nieznany doktrynie i orzecznictwu, w tym do pojawienia się koncepcji sądowej kontroli prerogatyw prezydenta oraz możliwości cofnięcia udzielonej kontrasygnaty – koncepcji, które Kandydat poddaje krytycznej analizie i konsekwentnie odrzuca jako pozbawione podstawy konstytucyjnej.

Celami badawczymi monografii są: (1) analiza i zdefiniowanie charakteru prawnego aktów urzędowych prezydenta przez pryzmat praktyki ustrojowej; (2) usystematyzowanie katalogu tych aktów; (3) zidentyfikowanie obszarów, w których praktyka ustrojowa odbiega od norm konstytucyjnych; (4) sformułowanie postulatów *de lege ferenda*. Cele te są adekwatne do przyjętych tez i wzajemnie spójne.

Struktura i zawartość monografii

Monografia zbudowana jest z pięciu rozdziałów poprzedzonych wstępem i zwieńczonych podsumowaniem. Rozdział pierwszy ma charakter historycznoprawny i poświęcony jest ewolucji instytucji prezydenta w polskich konstytucjach – od Konstytucji marcowej z 1921 roku przez Konstytucję kwietniową z 1935 roku, przepisy konstytucyjne okresu PRL, aż po Małą Konstytucję z 1992 roku i obowiązującą Konstytucję RP. Analiza historyczna nie jest tu jedynie tłem, lecz pełni funkcję argumentacyjną. bowiem pozwala wykazać, jak zmieniające się systemy rządów wpływały na charakter aktów urzędowych głowy państwa i jakie wnioski stąd płyną dla oceny obecnych regulacji.

Rozdział drugi osadza akty urzędowe prezydenta w systemie źródeł prawa RP, dokonując ich klasyfikacji według kryterium formy prawnej. Kandydat analizuje kolejno: rozporządzenia, zarządzenia, postanowienia oraz rozporządzenia z mocą ustawy, wskazując na ich miejsce w hierarchii aktów normatywnych i relację do zasady zamkniętego katalogu źródeł prawa powszechnie obowiązującego. Rozdział ten ma charakter ściśle dogmatyczny i stanowi niezbędny fundament pojęciowy dla dalszych rozważań.

Rozdziały trzeci i czwarty stanowią zasadniczą część analityczną monografii. Rozdział trzeci poświęcony jest aktom urzędowym podlegającym kontrasygnacie Prezesa Rady Ministrów, ze szczególnym uwzględnieniem spornych kwestii proceduralnych: zakresu obowiązku kontrasygnowania, skutków prawnych odmowy kontrasygnaty oraz – najbardziej kontrowersyjnej – koncepcji możliwości jej cofnięcia po złożeniu. Kandydat wykazuje, że ta ostatnia koncepcja jest pozbawiona podstawy prawnej i stanowi wyraz prymatu politycznego nad normą konstytucyjną. Rozdział czwarty koncentruje się na prerogatywach prezydenta, czyli aktach urzędowych niepodlegających kontrasygnacie – kategorii, wokół której skupiają się najdonioślejsze spory ustrojowe ostatnich lat. Kandydat systematyzuje prerogatywy według ich przedmiotu (odnoszące się do władzy ustawodawczej, wykonawczej, sądowniczej oraz niemające takiego powiązania), analizuje ich charakter jako uprawnień o charakterze osobistym i formułuje tezę o niedopuszczalności ich sądowej kontroli.

Rozdział piąty obejmuje kategorię czynności urzędowych prezydenta nieposiadających ściśle prawnej formy, takich jak orędzia, wizyty zagraniczne i

przemówienia oraz akty o charakterze *sui generis*. Ich klasyfikacja napotyka – jak sam przyznaje Kandydat – istotne trudności metodologiczne, gdyż kategoria ta jest wewnątrznie niejednorodna. Niemniej podjęcie próby ich systematyzacji należy ocenić pozytywnie, jako wkład w obszar dotychczas pomijany w literaturze przedmiotu.

Uwagi krytyczne dotyczące zakresu przedmiotowego i problemu badawczego

Przy generalnie pozytywnej ocenie zakresu przedmiotowego i konstrukcji problemu badawczego recenzentka formułuje następujące uwagi krytyczne:

Po pierwsze, teza o „prymacie praktyki ustrojowej nad prawem” jako centralny motyw monografii jest sformułowana zbyt szeroko i mało precyzyjnie. Kandydat stosuje to pojęcie zarówno do sytuacji rzeczywistych naruszeń konstytucji przez organy władzy, jak i do sytuacji, w których organy te prezentują odmienną, choć nie oczywiście błędną, wykładnię przepisów konstytucyjnych. Tymczasem spór interpretacyjny – nawet głęboki i upolityczniony – nie jest tym samym co „prymat praktyki nad prawem”. Brak wyraźnego rozróżnienia między tymi dwiema sytuacjami osłabia precyzję wywodu i rodzi ryzyko, że praca jest czytana jako głos w bieżącym sporze politycznym, a nie jako neutralna analiza naukowa. Ponadto, zwraca uwagę niedostateczna precyzja twierdzeń empirycznych. W monografii postawiono tezy o negatywnych skutkach „praktyki ustrojowej ostatnich lat” i domniemanym przełamaniu prymatu prawa nad polityką, jednak w warstwie argumentacyjnej brakuje niekiedy precyzyjnego powiązania tych twierdzeń z konkretnymi zdarzeniami, orzeczeniami sądowymi lub aktami prawnymi, które miałyby je potwierdzać. Tam, gdzie Kandydat powołuje się na przykłady z życia ustrojowego, ich identyfikacja bywa na tyle ogólna, że czytelnik nieśledzący bieżącej debaty konstytucyjnej może mieć trudność z ich weryfikacją. W pracy naukowej twierdzenia empiryczne powinny być w pełni udokumentowane i falsyfikowalne; brak tej precyzji osłabia wartość dowodową niektórych rozdziałów, zwłaszcza piątego.

Po drugie, przyjęte tezy badawcze są w znacznej mierze weryfikowane przez odwołanie do praktyki ustrojowej ostatnich lat, jednak monografia nie zawiera systematycznego opisu tej praktyki jako odrębnego, udokumentowanego materiału badawczego. Czytelnik napotyka odwołania do „kontrowersji”, „konceptji pojawiających się w praktyce” lub „prób kwestionowania” określonych rozwiązań ustrojowych, lecz bez wskazania wyczerpującego katalogu konkretnych zdarzeń,

orzeczeń lub aktów normatywnych stanowiących podstawę tych twierdzeń. Metoda empiryczna, którą Kandydat deklaruje jako jedną z czterech zastosowanych, wymaga większej dyscypliny w dokumentowaniu materiału faktycznego.

Po trzecie, zakres monografii obejmuje wyłącznie instytucję Prezydenta RP pod rządami Konstytucji z 1997 roku, co jest wyborem uzasadnionym, ale generuje pewne ograniczenie. Analiza historyczna zawarta w rozdziale pierwszym siłą rzeczy urywa się w momencie wejścia w życie obowiązującej ustawy zasadniczej, co sprawia, że wnioski *de lege ferenda* – postulujące odejście od modelu parlamentarno-gabinetowego na rzecz prezydenckiego lub półprezydenckiego – nie są wystarczająco skonfrontowane z doświadczeniami innych państw funkcjonujących w tych systemach, w tym z ich własnymi problemami ustrojowymi. Argument z historii prawa polskiego jest sam w sobie niewystarczający do uzasadnienia tak daleko idącej reformy ustrojowej. Mamy do czynienia z ograniczoną perspektywą komparatystyczną. Monografia koncentruje się niemal wyłącznie na systemie polskim, a odwołania do rozwiązań zagranicznych mają charakter incydentalny i ilustracyjny, nie zaś systematyczny. Tymczasem problematyka prerogatyw prezydenckich, kontrasygnaty i relacji między organami egzekutywy jest przedmiotem bogatego dorobku naukowego w państwach o systemach półprezydenckich (Francja, Portugalia, Rumunia) lub kanclerskich (Niemcy, Austria), gdzie wykształciły się zróżnicowane modele rozwiązywania napięć ustrojowych podobnych do tych analizowanych przez Kandydata. Szersze sięgnięcie do tych doświadczeń – tym bardziej że Kandydat posiada kompetencje komparatystyczne potwierdzone innymi publikacjami – istotnie wzmocniłoby argumentację na rzecz postulatów reformatorskich i nadało pracy wymiar porównawczy.

Po czwarte, wyraźna jest jednostronność ocen w zakresie sporów ustrojowych. Diagnozując konflikty wokół aktów urzędowych Prezydenta RP, Kandydat przyjmuje konsekwentnie jedną perspektywę – prymat norm konstytucyjnych i klasycznej doktryny prawa konstytucyjnego – nie podejmując pogłębionej polemiki z alternatywnymi stanowiskami doktrynalnymi, w tym ze poglądami zwolenników szerszej kontroli aktów prezydenta lub prymatu prawa unijnego. Rzetelność naukowa wymagałaby mocniejszego skonfrontowania własnego stanowiska z najpoważniejszymi argumentami strony przeciwnej, nawet jeśli ostatecznie Kandydat je odrzuca. Brak tej konfrontacji sprawia, że rozdziały analityczno-ocenne miejscami zbliżają się do eseju

polemicznego bardziej niż do wywodu naukowego zachowującego dystans do przedmiotu badań.

Po piąte, Kandydat podnosi postulat nowej konstytucji jako wniosek *de lege ferenda*. Postulat uchwalenia nowej ustawy zasadniczej, sformułowany jako wniosek wynikający z przeprowadzonych badań, wykracza poza ramy metodologiczne monografii prawniczej opartej na metodzie dogmatyczno-prawnej i empirycznej. Jest to w istocie twierdzenie aksjologiczno-polityczne, które – choć może być naukowo uzasadniane – wymaga odrębnej, pogłębionej analizy z zakresu teorii prawa i nauki o polityce, przekraczającej ramy niniejszej pracy. Recenzentka docenia intelektualną odwagę Kandydata w formułowaniu tak daleko idących postulatów, zaznacza jednak, że wniosek ten nie wynika z logiki przyjętych metod badawczych w takim samym stopniu, jak pozostałe konkluzje pracy.

Po piąte, zwraca uwagę nieuprawnione wnioskowanie w zakresie prawa łaski i abolicji indywidualnej (s. 197). Poważne zastrzeżenia recenzentki budzi fragment monografii zamieszczony na stronie 197, w którym Kandydat prezentuje argumenty zwolenników stosowania prawa łaski wobec osób skazanych nieprawomocnie (tzw. abolicja indywidualna) i – bez wyraźnego i kategorycznego zanegowania tego stanowiska – sugeruje, że brak wyraźnego konstytucyjnego zakazu stosowania prawa łaski wobec osób skazanych nieprawomocnie może przemawiać za dopuszczalnością takiej formy ułaskawienia. Stanowisko to jest błędne i pozostaje w rażącej sprzeczności z utrwalonym orzecznictwem sądowym, a także z przeważającym poglądem doktryny. Kwestia ta została rozstrzygnięta jednoznacznie i dwukrotnie przez Sąd Najwyższy, którego orzecznictwo recenzentka jest obowiązana przywołać w całości:

„Uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 31 maja 2017 r. (sygn. I KZP 4/17) – podjęta na tle sprawy łaski udzielonej przez Prezydenta RP w 2015 r. osobom skazanym nieprawomocnym wyrokiem sądu pierwszej instancji – ma moc zasady prawnej, co oznacza, że wiąże wszystkie składy Sądu Najwyższego. Sentencja uchwały brzmi: „I. Prawo łaski, jako uprawnienie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej określone w art. 139 zdanie pierwsze Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, może być realizowane wyłącznie wobec osób, których winę stwierdzono prawomocnym wyrokiem sądu (osób skazanych). II. Zastosowanie prawa łaski przed datą prawomocności wyroku nie wywołuje skutków procesowych”. W

uzasadnieniu uchwały Sąd Najwyższy wskazał na cztery względy przemawiające za takim rozumieniem art. 139 Konstytucji: (1) zastosowanie abolicji indywidualnej wobec osoby objętej domniemaniem niewinności byłoby wewnętrznie sprzeczne – nie można „przebaczyć i puścić w niepamięć” czegoś, czego wina nie została sądownie stwierdzona; (2) prawo łaski stosowane wobec osób nieprawomocnie skazanych pozbawia ofiary przestępstwa konstytucyjnego prawa dostępu do sądu (art. 45 Konstytucji); (3) abolicja indywidualna narusza zasadę dwójinstancyjności postępowania (art. 176 Konstytucji); (4) Prezydent, stosując prawo łaski na etapie przedprawomocnym, wkraczałby w dziedzinę władzy sądowniczej i naruszał zasadę trójpodziału władzy (art. 10 Konstytucji).

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 czerwca 2023 r. (sygn. II KK 96/23) – wydany w tej samej sprawie po sześcioletnim zawieszeniu postępowania spowodowanym wszczęciem przez Trybunał Konstytucyjny sporu kompetencyjnego – potwierdził w całości stanowisko wyrażone w uchwale z 2017 r. i uchylił zaskarżony wyrok, przekazując sprawę do ponownego rozpoznania. W uzasadnieniu Sąd Najwyższy podkreślił kilka zasadniczych kwestii. Po pierwsze, stwierdził, że „sprawowanie wymiaru sprawiedliwości, a więc również orzekanie o odpowiedzialności karnej, jest wyłączną domeną sądów (art. 175 ust. 1 Konstytucji) – żaden inny organ władzy publicznej nie może go sprawować, przejmując kompetencje sądów, ingerując w działanie wymiaru sprawiedliwości lub w nim uczestniczyć”. Po drugie, Sąd Najwyższy jednoznacznie odrzucił sugestie, że wyrok Trybunału Konstytucyjnego w sporze kompetencyjnym (K 9/17 z 17 lipca 2018 r.) zmienia ocenę skuteczności aktu łaski udzielonego przed uprawomocnieniem się wyroku, wyjaśniając różnicę między kompetencjami TK do orzekania o ważności przepisów a kompetencjami SN do rozstrzygania konkretnych sporów prawnych. Po trzecie, Sąd Najwyższy podkreślił, że „zakresu określonego w art. 139 Konstytucji prawa łaski nie można odczytywać, ignorując jeden z podstawowych dla wykładni Konstytucji faktów, iż najwyższej rangi akt prawny wiąże w równej mierze wszystkie organy Państwa, w tym również Prezydenta RP, którego prawo łaski nie ma innego ani szerszego umocowania niż to, które wywołuje się z Konstytucji”. Wyrok ten potwierdza, że orzecznictwo Sądu Najwyższego w kwestii niedopuszczalności abolicji indywidualnej jest jednolite i konsekwentne.”

Stanowisko Sądu Najwyższego znajduje mocne oparcie również w piśmiennictwie naukowym. Już przed wydaniem uchwały prof. dr hab. Piotr Kardas i prof. dr hab. Jacek Giezek w artykule opublikowanym w „Palestrze” (nr 1-2/2016) wykazali, że konstytucyjne podstawy prawa łaski ograniczają tę prerogatywę wyłącznie do osób prawomocnie skazanych, a stosowanie jej jako abolicji indywidualnej narusza zasadę domniemania niewinności (art. 42 ust. 3 Konstytucji), zasadę dwójinstancyjności postępowania (art. 176 Konstytucji) oraz zasadę trójpodziału władzy (art. 10 Konstytucji). Pogląd ten był wyrażany również wcześniej w doktrynie procesu karnego – m.in. w pracach Adriana Dudy i Agnieszki Wąglorz, *Zakres przedmiotowy prawa łaski z art. 139 Konstytucji (o niedopuszczalności stosowania abolicji indywidualnej)* w „czasopiśmie Prawa Karnego i Nauk Penalnych” 2016, rok XX, z. 1. Nieuwzględnienie tych stanowisk lub brak ich wyraźnego uwzględnienia przy prezentowaniu argumentacji „zwolenników” abolicji indywidualnej jest istotnym błędem naukowym.

Recenzentka podkreśla, że kwestia dopuszczalności ułaskawienia osoby nieprawomocnie skazanej nie jest zagadnieniem otwartym lub spornym w sensie naukowym – pozostaje nim jedynie w wymiarze politycznym. Prezentowanie argumentów za abolicją indywidualną bez jednoznacznego, stanowczego ich odparcia – z powołaniem na uchwałę SN z 2017 r. i przeważający pogląd doktryny – nadaje temu fragmentowi monografii charakter nieprecyzyjny i mylący czytelnika. W monografii naukowej z zakresu prawa konstytucyjnego, poświęconej aktom urzędowym Prezydenta RP, niedopuszczalne jest takie zrównanie stanowisk, gdy jedno z nich jest sprzeczne z obowiązującą zasadą prawną Sądu Najwyższego. Uwaga ta ma charakter merytoryczny i wymaga korekty w ewentualnym kolejnym wydaniu pracy.

Po szóste, teza o pierwszeństwie norm konstytucyjnych nad prawem pochodnym UE w sprawach dotyczących ustrojowej pozycji organów państwa stanowi interesujący głos w debacie nad granicami integracji europejskiej. Budzi jednak istotne wątpliwości dogmatyczne i metodologiczne. W szczególności nie uwzględnia w wystarczającym stopniu ewolucji orzecznictwa TSUE dotyczącego art. 19 TUE, funkcjonalnego związku organizacji wymiaru sprawiedliwości z wykonywaniem prawa Unii oraz współczesnych koncepcji dialogu konstytucyjnego. W rezultacie argumentacja Kandydata może sprawiać wrażenie nadmiernie akcentującej autonomię ustrojową

państwa kosztem zobowiązań wynikających z członkostwa w UE i europejskich standardów ochrony praw jednostki.

Powyższe uwagi nie podważają trafności samego wyboru tematu, lecz wartości podjętych badań. Stanowią wskazanie kierunków, w których pogłębienie analizy wzmocniłoby wartość naukową i argumentacyjną recenzowanej pracy.

Ocena oryginalności badań

Jak sam Kandydat przyznaje, zagadnienie aktów urzędowych Prezydenta RP było przedmiotem zainteresowania nauki prawa konstytucyjnego, jednak – jak słusznie *konstatuje Habilitant* – *istniejące opracowania koncentrowały się na wybranych aspektach tego zagadnienia, nie zaś na jego kompleksowym ujęciu*. Nowość podejścia przyjętego w recenzowanej monografii przejawia się w kilku wymiarach.

Po pierwsze, Kandydat łączy perspektywę historyczno-prawną, dogmatyczno-prawną i empiryczną, co pozwala na wielopłaszczyznową analizę problemu. Dotychczasowe opracowania skupiały się zasadniczo na warstwie normatywnej, pomijając lub traktując marginalnie aspekty związane z praktyką ustrojową. Tymczasem to właśnie praktyka ostatnich lat (spory o legalność mianowań sędziowskich, kontrowersje wokół kontrasygnaty, kwestia jurysdykcji nad prerogatywami prezydenckimi) nadała tej problematyce nowy wymiar praktyczny i naukowy. Po drugie, monografia podejmuje próbę systematyzacji katalogu aktów urzędowych prezydenta, wskazując na jego otwarty charakter oraz wyodrębniając kategorie dotychczas niewystarczająco opisane w doktrynie – w szczególności akty o charakterze *sui generis*, pozbawione ściśle prawnej postaci, lecz istotne z punktu widzenia funkcjonowania urzędu prezydenckiego. Po trzecie, Kandydat analizuje zagadnienie przez pryzmat relacji prawa krajowego do prawa Unii Europejskiej i orzecznictwa TSUE, co wpisuje się w szerszy nurt badań nad konstytucyjną tożsamością państwa i prymatem ustawy zasadniczej. Wnioski dotyczące niemożności poddania aktów prezydenta kontroli sądowej na podstawie przepisów konstytucji są poprawnie przedstawione z perspektywy przyjętego paradygmatu badawczego, choć zagadnienie to pozostaje dyskusyjne w nauce prawa konstytucyjnego.

Postulat uchwalenia nowej ustawy zasadniczej, wynikający z przeprowadzonych badań, jest sformułowany odważnie, lecz może budzić zastrzeżenia co do osadzenia w

materiale empirycznym monografii. Wniosek ten ma bowiem charakter bardziej polityczno-ustrojowy niż ściśle prawnonaukowy.

Ocena poprawności metodologicznej

Kandydat deklaruje zastosowanie czterech metod badawczych: dogmatycznoprawnej, teoretycznoprawnej, historycznoprawnej oraz empirycznej. Dobór ten jest uzasadniony przyjętym zakresem badań i ich interdyscyplinarnym charakterem. Metoda dogmatycznoprawna, jako podstawowa metoda nauk prawnych, jest właściwie stosowana. Kandydat dokonuje analizy i wykładni przepisów Konstytucji RP, odwołując się do wykładni językowej, systemowej i funkcjonalnej. Kandydat konsekwentnie stosuje zasadę prymatu wykładni krajowej nad prounijną, wpisując się w nurt argumentacji obecny w części orzecznictwa polskiego Trybunału Konstytucyjnego. Należy jednak zauważyć, że podejście to nie pozostaje wolne od sporów doktrynalnych i nie w pełni uwzględnia ewolucję orzecznictwa TSUE, które akcentuje konieczność zapewnienia jednolitego stosowania prawa Unii we wszystkich państwach członkowskich. Metoda historycznoprawna jest stosowana rzetelnie. Rozdział pierwszy zawiera szerokie i udokumentowane rozważania na temat ewolucji instytucji prezydenta w polskich aktach konstytucyjnych, co stanowi podstawę dla późniejszych wniosków *de lege ferenda*. Metoda empiryczna, choć jej stosowanie jest dla nauk prawnych nieoczywiste i wymaga szczególnej staranności, jest w monografii zastosowana celowo. Kandydat odwołuje się do konkretnych przykładów z praktyki ustrojowej ostatnich lat, w tym sporów wokół powołań sędziowskich i kontrasygnaty, co wzbogaca analizę dogmatyczną o wymiar faktyczny.

Pewnym mankamentem jest niekiedy nadmierne uogólnianie wniosków empirycznych bez wskazania konkretnych przypadków lub orzeczeń sądowych jako podstawy twierdzeń. Tam gdzie Kandydat formułuje oceny dotyczące „praktyki ustrojowej”, wskazane byłoby precyzyjniejsze powiązanie ich z indywidualnymi zdarzeniami, co wzmocniłoby argumentację. Uwaga ta nie podważa jednak wartości przyjętego podejścia metodologicznego. Warto wskazać, że monografia czerpie z bogatej literatury prawniczej, zarówno polskiej, jak i zagranicznej, odwołuje się do orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego, Sądu Najwyższego, sądów administracyjnych oraz TSUE i Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. Aparat naukowy jest dobrze opracowany.

Wkład Habilitanta w rozwój dyscypliny nauki prawne

Recenzowana monografia stanowi wartościowe uzupełnienie dotychczasowego dorobku nauki prawa konstytucyjnego w zakresie problematyki aktów urzędowych Prezydenta RP. Jej wkład w dyscyplinę nauk prawnych należy oceniać w kilku powiązanych ze sobą wymiarach. Po pierwsze, wypełnia lukę badawczą w doktrynie prawa konstytucyjnego. Dotychczasowe piśmiennictwo prawnicze poświęcone aktom urzędowym Prezydenta RP miało charakter selektywny i rozproszony. Istniejące opracowania koncentrowały się albo na poszczególnych kategoriach aktów (najczęściej prerogatywach lub kontrasygnacie), albo traktowały tę problematykę jako element szerszych analiz ustrojowych. Monografia dr. Trubalskiego wypełnia tę lukę, dostarczając w zasadzie całościowego opracowania katalogu aktów urzędowych prezydenta – od ich historycznej genezy, przez klasyfikację i charakter prawny, aż po analizę współczesnej praktyki ustrojowej. Takie ujęcie ma istotne znaczenie nie tylko poznawcze, ale również dostarcza doktrynie i praktyce czytelnych ram pojęciowych dla analizy działań prawnych głowy państwa.

Po drugie, Kandydat proponuje pogłębioną typologię aktów urzędowych Prezydenta RP, wyodrębniając – obok aktów prawnych podlegających i niepodlegających kontrasygnacie – kategorię czynności urzędowych o charakterze *sui generis*, pozbawionych ściśle prawnej formy, lecz posiadających istotne znaczenie dla funkcjonowania urzędu prezydenckiego. Wyodrębnienie tej kategorii i próba jej systematyzacji stanowi oryginalny wkład do nauki prawa, ponieważ dotychczasowa doktryna nie poświęcała jej wystarczającej uwagi, skupiając się niemal wyłącznie na aktach prawnych *sensu stricto*. Ponadto Kandydat argumentuje na rzecz otwartego charakteru katalogu aktów urzędowych, co ma doniosłe konsekwencje interpretacyjne dla stosowania Konstytucji RP.

Po trzecie, Habilitant stawia diagnozę erozji prymatu prawa nad praktyką polityczną i określa jako prymat praktyki ustrojowej nad normą konstytucyjną. Przeprowadzone przez niego badania pozwalają na wykazanie, że w ostatnich latach doszło do poważnych napięć między treścią przepisów ustawy zasadniczej a sposobem działania organów państwa w zakresie aktów urzędowych prezydenta, w szczególności w odniesieniu do kwestionowania statusu prawnego mianowań sędziowskich, prób podważania skuteczności prerogatyw oraz koncepcji cofnięcia kontrasygnaty.

Identyfikacja tych zjawisk i ich analiza w kategoriach nauki prawa konstytucyjnego – a nie jedynie komentarza publicystycznego – jest oryginalnym osiągnięciem naukowym, wzbogacającym dyskurs akademicki o precyzyjne narzędzia analizy kryzysów konstytucyjnych.

Po czwarte, monografia dostarcza pogłębionej argumentacji na rzecz tezy o braku dopuszczalności sądowej kontroli aktów urzędowych Prezydenta RP opartych bezpośrednio na przepisach Konstytucji. Kandydat wykazuje, że koncepcje zmierzające do poddania tych aktów kontroli administracyjnej lub cywilnej – a więc do zrównania ich statusu z decyzjami administracyjnymi – są sprzeczne z zasadą trójpodziału władzy i pozbawione podstawy prawnej. Jest to wkład o realnym znaczeniu dla praktyki stosowania prawa. Stanowisko to może służyć jako punkt odniesienia dla sądów, Trybunału Konstytucyjnego oraz organów państwa w przyszłych sporach kompetencyjnych.

Po piąte, monografia zawiera konkretne postulaty zmian normatywnych, obejmujące zarówno wnioski dotyczące uszczelnienia regulacji konstytucyjnych w zakresie prerogatyw prezydenta i procedury kontrasygnaty, jak i propozycję gruntownej reformy ustrojowej polegającej na przyjęciu nowej ustawy zasadniczej. Niezależnie od oceny zasadności tego ostatniego postulatu – który ma charakter bardziej polityczno-ustrojowy niż ściśle dogmatyczny – sama systematyzacja obszarów wymagających interwencji normatywnej stanowi wartościowy wkład w dyskusję nad reformą konstytucyjną. Wskazuje ona legislatorom i twórcom polityki prawa konkretne dysfunkcje wymagające korekty, co jest jedną z kluczowych funkcji nauki prawa.

Reasumując, monografia dr. Artura Trubalskiego stanowi wkład w rozwój dyscypliny nauki prawne, w szczególności w subdyscyplinie prawa konstytucyjnego i prawa ustrojowego. Wnosi ona nową wiedzę, oryginalną typologię pojęciową, diagnozę zjawisk dotychczas nieopisanych systemowo oraz argumentację doniosłą dla praktyki stosowania prawa, spełniając tym samym kryterium wymagane w postępowaniu habilitacyjnym.

4. Ocena pozostałych osiągnięć naukowych (publikacji)

Poza osiągnięciem habilitacyjnym Kandydat posiada dorobek naukowy obejmujący cztery główne obszary badawcze. Łącznie dorobek obejmuje co najmniej 43 publikacje, w tym 2 monografie autorskie, 5 współredakcji naukowych monografii, 1 redakcję monografii, liczne rozdziały w monografiach zbiorowych oraz artykuły naukowe w recenzowanych czasopismach krajowych i zagranicznych.

Pierwszy obszar badań to implementacja prawa Unii Europejskiej do systemu prawnego RP (10 publikacji, w tym monografia wydana przez C.H. Beck w 2016 roku, będąca rozwinięciem rozprawy doktorskiej). Prace z tego zakresu ukazały się między innymi w „Przeglądzie Prawa Konstytucyjnego”, „Gdańskich Studiach Prawniczych” oraz „Przeglądzie Sejmowym”. Kandydat opublikował także artykuły w języku angielskim w zagranicznych czasopismach (Biznes i Pravo, Juris Gradibus), co świadczy o dążeniu do umiędzynarodowienia badań.

Drugi obszar dotyczy władzy wykonawczej i jej organów (8 publikacji). Prace dotyczą pozycji ustrojowej Prezydenta RP, relacji Prezydenta z Radą Ministrów, uprawnień w zakresie bezpieczeństwa państwa oraz funkcji Prezydenta w UE. Kilka publikacji ukazało się w rozpoznawalnych wydawnictwach lub pokonferencyjnych księgach jubileuszowych.

Trzeci obszar to funkcjonowanie wymiaru sprawiedliwości i jego organów w ujęciu komparatystycznym (15 publikacji, w tym 5 współredakcji pięciotomowej serii poświęconej prokuraturom w państwach współczesnych). Seria ta, wydana przez Wydawnictwo SWWS w latach 2022–2023, stanowi dowód zdolności organizacyjnej i redakcyjnej Kandydata oraz jego kompetencji w zakresie prawa porównawczego.

Czwarty obszar obejmuje konstytucyjne podstawy bezpieczeństwa państwa (10 publikacji, w tym redakcja monografii wydanej przez Wydawnictwo Sejmowe w 2020 roku). Publikacje z tego zakresu dotyczyły między innymi stanów nadzwyczajnych, cyberbezpieczeństwa i obowiązku obrony ojczyzny.

Dorobek Kandydata jest różnorodny tematycznie i konsekwentnie rozwijany wokół centralnego zainteresowania: prawa konstytucyjnego, ustrojowego i bezpieczeństwa. Widoczna jest ewolucja od zagadnień implementacyjnych ku analizie pozycji ustrojowej organów wykonawczych, co kulminuje w monografii habilitacyjnej.

5. Ocena istotnej aktywności naukowej realizowanej w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej, w szczególności zagranicznej

Zgodnie z art. 219 ust. 1 pkt 3 ustawy habilitant powinien wykazywać się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej. Ocena umiędzynarodowienia dorobku dr. Trubalskiego wymaga zniuansowanego podejścia. Z jednej strony Kandydat podejmuje wyraźne i konsekwentne wysiłki na rzecz upowszechniania wyników swoich badań poza granicami kraju. Świadczy o tym przede wszystkim publikowanie artykułów naukowych w języku angielskim; łącznie co najmniej cztery artykuły lub rozdziały zostały napisane bądź opublikowane w języku angielskim, w tym w bułgarskim czasopiśmie *Biznes i Pravo* (2022) oraz w wieloautorskiej monografii wydanej przez włoskie wydawnictwo w Józefowie (2018). Kandydat wprost wskazuje, że wybór języka angielskiego był celowy i motywowany chęcią udostępnienia wyników badań środowisku międzynarodowemu. Dostrzegalny jest też wątek komparatystyczny w trzecim obszarze badawczym, gdzie analizie poddano systemy sądownictwa i prokuratury w kilkunastu państwach (m.in. Hiszpania, Portugalia, Rumunia, Bułgaria, Brazylia).

Z drugiej strony recenzentka jest zobowiązana do rzetelnej oceny ograniczeń w tym obszarze. Habilitant nie wykazuje udziału w zagranicznych konferencjach naukowych, staży lub wizyt badawczych w zagranicznych ośrodkach naukowych, członkostwa w międzynarodowych stowarzyszeniach prawniczych ani afiliacji zagranicznych (choćby w charakterze *visiting professor*). Publikacje w językach obcych ukazały się w wydawnictwach o stosunkowo wąskim zasięgu międzynarodowym. Brak jest artykułów w wysoko indeksowanych czasopismach zagranicznych z zakresu prawa konstytucyjnego o ugruntowanej pozycji w bazach Scopus lub Web of Science. Poziom umiędzynarodowienia dorobku Kandydata należy ocenić jako umiarkowany – wystarczający jako element szerszego dorobku, lecz wymagający dalszego rozwoju w perspektywie planowanej kariery naukowej.

Udział w projektach badawczych i grantach

W złożonej dokumentacji habilitacyjnej Kandydat nie wskazuje na realizację projektów badawczych finansowanych ze środków zewnętrznych, w szczególności grantów Narodowego Centrum Nauki, Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej, funduszy Unii

Europejskiej (programy Horyzont, ERC) ani innych krajowych lub międzynarodowych instrumentów finansowania nauki. Jest to istotna luka w profilu badawczym Kandydata, którą recenzentka odnotowuje bez nadawania jej charakteru przesądzającego, lecz z wyraźnym wskazaniem na konieczność uzupełnienia w dalszej karierze naukowej.

Należy jednocześnie odnotować, że Kandydat uczestniczył w pracach instytucji naukowo-badawczych o charakterze quasi-projektowym. W latach 2019–2020 pełnił funkcję głównego specjalisty ds. administrowania procesem prowadzenia badań naukowych na Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, a w latach 2021–2022 był głównym specjalistą w zespole badawczym Instytutu De Republica, gdzie był również członkiem Rady Naukowej (2022–2023). Aktywność ta, choć nie ma charakteru grantu *sensu stricto*, wskazuje na doświadczenie w zorganizowanej pracy badawczej w ramach instytucjonalnych zespołów naukowych. W nauce prawa konstytucyjnego sporządzanie opinii i ekspertyz prawnych na zlecenie podmiotów publicznych i prywatnych – co Kandydat wskazuje jako istotny element swojej aktywności – stanowi też pośrednią formę realizacji badań aplikacyjnych, choć nieporównywalną z grantami badawczymi w rozumieniu oceny jakości działalności naukowej.

Aktywność naukowa w więcej niż jednej jednostce naukowej

Wymóg wykazania się istotną aktywnością naukową realizowaną w więcej niż jednej uczelni lub instytucji naukowej, o którym mowa w art. 219 ust. 1 pkt 3 ustawy PSWiN, jest przez Kandydata spełniony, choć w sposób niejednorodny.

Analiza przebiegu zatrudnienia i współpracy naukowej dr. Trubalskiego pozwala stwierdzić, że jego aktywność obejmowała kilka różnych podmiotów. Podstawowe zatrudnienie akademickie Kandydat realizuje od 2017 roku na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Rzeszowskiego, gdzie prowadzi działalność dydaktyczną i badawczą. Wcześniej, w roku akademickim 2016/2017, był zatrudniony jako adiunkt w Wyższej Szkole Stosunków Międzynarodowych i Komunikacji Społecznej w Chełmie. Poza podstawowym miejscem zatrudnienia Kandydat podjął współpracę z Instytutem Wymiaru Sprawiedliwości w Warszawie, czego wyrazem są liczne rozdziały w wydawnictwach tej instytucji (m.in. w seriach poświęconych radom sądownictwa i trybom powoływania sędziów w państwach UE – 2019, 2020) oraz powołanie w dniu 6

lutego 2019 r. na członka Komitetu Doradczego Wydawnictwa IWS. Współpraca ta ma charakter rzeczywisty i udokumentowany w postaci konkretnych publikacji.

Ponadto Kandydat przez pewien okres był zatrudniony w Instytucie De Republica (2021–2022) oraz w UKSW (2019), co potwierdza aktywność w różnych środowiskach akademickich i badawczych. Aktywność wydawnicza Kandydata obejmuje wydawnictwa wielu ośrodków akademickich: Wydawnictwo Sejmowe, C.H. Beck, Wydawnictwo Adama Marszałka, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Wydawnictwo Temida 2 w Białymstoku, Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego – co świadczy o szerokich kontaktach naukowych i uczestnictwie w projektach zbiorowych inicjowanych przez różne środowiska badawcze.

W świetle powyższego kryterium wykazania aktywności naukowej w więcej niż jednej instytucji należy ocenić jako spełnione, z zastrzeżeniem, że dokumentacja nie wskazuje na szczególnie intensywną lub sformalizowaną współpracę badawczą z jednym, wyraźnie wyodrębnionym zagranicznym lub krajowym ośrodkiem naukowym. Aktywność ta ma raczej charakter wielokierunkowy i rozproszony niż oparty na trwałych partnerstwach instytucjonalnych.

Ogólnie rzecz ujmując, pewnym ograniczeniem profilu badawczego Kandydata pozostaje brak grantu badawczego finansowanego przez NCN lub podmiot równorzędny. Recenzentka uznaje to za istotny deficyt, który nie wyklucza pozytywnej oceny habilitacji, lecz powinien zostać uzupełniony w perspektywie dalszej kariery naukowej.

6. Konkluzja

Przedłożona monografia naukowa pt. „Akty urzędowe Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w Konstytucji RP z 1997 roku. Teoria i praktyka ustrojowa” jak i pozostałe osiągnięcia naukowe zasługują na pozytywną ocenę. Stanowią one wkład w rozwój dyscypliny nauki prawne. **Tym samym Pan dr Artur Trubalski spełnia w stopniu wystarczającym wymagania określone w art. 219 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Zasadne jest więc dopuszczenie Go do dalszych etapów postępowania habilitacyjnego.**